

Antonín Dvořák

Na vrcholu kariéry byl znám a oslavován od Moskvy přes Londýn až k pramenům Mississippi. Nikdy však nezapomněl na český lid a křesťanskou víru.

"Nebaví mě vymýšlet skladbičky pro slečinky k nerušenému trávení! Můžu a budu dělat jenom to, co mi nadělí Bůh!"

* 8. září 1841 v Nelahozevsi
† 1. května 1904 v Praze
Jeden z nejhranějších skladatelů na světě

Pravda nebo fikce?

A možná se ani nevyučil! Podle jedné z novějších studií je celá řeznická legenda i jeho výuční list novodobý podvrh, který měl posílit obraz Dvořáka jako „skladatele z lidu“... Ať tak či tak, Anton měl jasno: chtěl do Prahy studovat hudbu.

Malý Tonda

Matka Anna a otec František chtěli z malého Antona vychovat řezníka, aby šel ve stopách svého otce. Antonín se však vydal na náročnou cestu hudebníka.

Jako malé dítě docházel do nedalekých Zlonic za učitelem hudby Antonínem Liehmannem. V 16 letech odešel studovat do Prahy varhannickou školu. Hrál totiž výborně na violu, varhany a klavír.

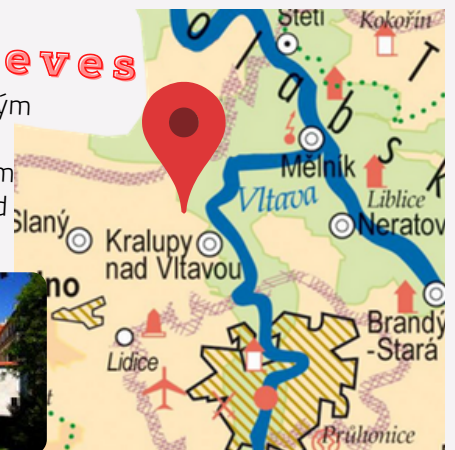
Aby se v Praze uživil, působil jako varhaník v několika kostelích, soukromně vyučoval a hrál v Prozatímním divadle, kde dirigoval Bedřich Smetana.

Tančím, tančíš, tančíme!!

V období 19. století se s upravenými tanci roztrhnul pytel. Skladatelé romantismu studovali národní folklór, pověsti, historii a lidové písně. Dvořák ve svých Slovanských tancích upravuje tance typické pro slovanskou kulturu - ukrajinská Dumka, Furiant, Skočná, polská Mazurka, Polonéza, Polka, srbské Kolo nebo slovenský Odzemek. Skladatel Johannes Brahms složil Uherské tance, skladatel Edvard Grieg zkomponoval Norské tance, Bedřich Smetana zase České tance, ...

Nelahozeves

Malá obec s půvabným zámekem. Dvořákův rodný dům a muzeum stojí 5 minut chůze od zámekku.

Láskyplný trojúhelník

Antonín v Praze docházel soukromě vyučovat hru na klavír slečny Josefínu a Annu Čermákovou. S Josefínou se potkával i v Prozatímním divadle, kde ona byla herečkou. Do Josefíny se zakoukal, avšak ta se vdala za hraběte Václava Kounice. Společně s rodinou Kouniců udržovali velmi přátelské vztahy.

Dvořák se oženil s Annou Čermákovou. Měli spolu 9 dětí, avšak pouze šest se jich dožilo dospělosti. Nejstarší *Otýlie* se ožinla s dvořákovým žákem, houslistou a skladatelem *Josefem Sukem*. K dalším významným žákům patří skladatelé *Oskar Nedbal* a *Vítězslav Novák*.

Koncertní cesty zavedly Antonína Dvořáka do mnoha koutů světa. Byl pravidelným návštěvníkem Anglie, kde dostal čestný doktorát v Cambridge. Navštívil také Rusko, Rakousko, Německo, Belgie. Když získal místo ředitele konzervatoře v New Yorku, procestoval velkou část Spojených států amerických. Dirigoval první koncert s Českou filharmonií, kde zazněly pouze jeho skladby.

Dílo:

- ★ 9 symfonií
- ★ Polednice, Svatební košile, Vodník
- ★ V přírodě, Karneval, Othello,
- ★ Requiem, Stabat Mater, Mše D-dur
- ★ Písňe Cypřiše, Moravské dvojzpěvy
- ★ Koncerty pro violoncello i housle

dirigent = umělecký vedoucí orchestru

taktovka = hůlka, pomůcka dirigenta

partitura = notový záznam orchestru, ze které dirigent diriguje

libreto = literární, textová předloha k opeře

S Dvořákem na měsíc!

Když američtí kosmonauti roku 1969 přistáli v Apollu 11 jako první lidé na měsíci, měli s sebou skladbu Antonína Dvořáka - 9. symfonii e-moll "Z nového světa", která tam také zazněla.

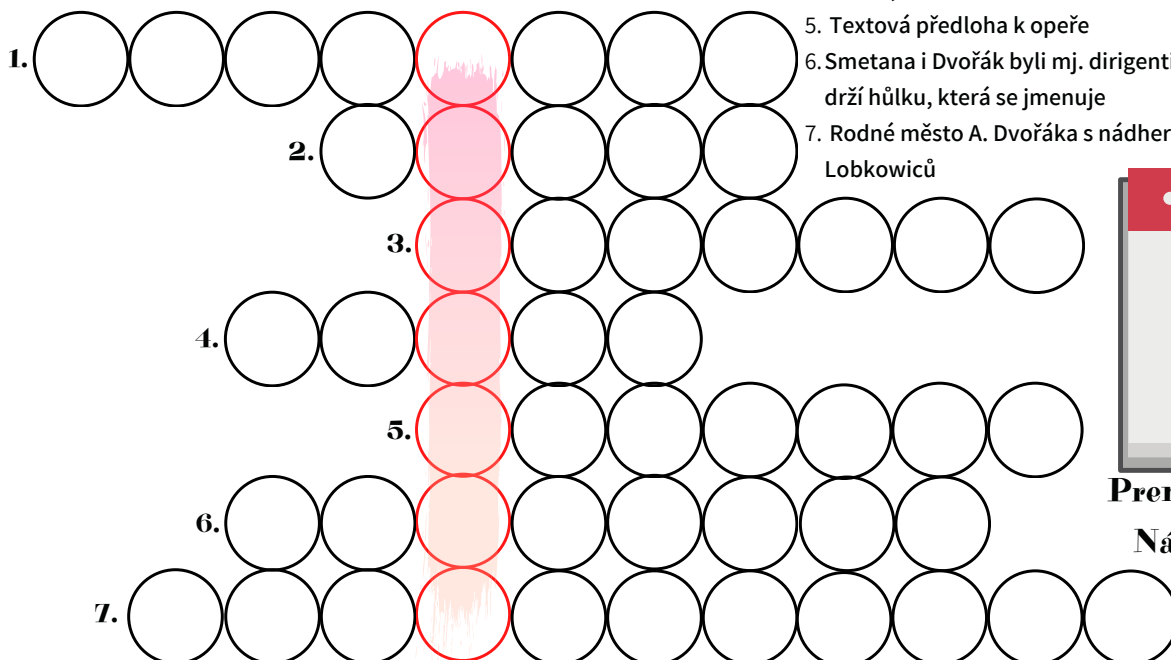
Pohádková opera nebo horor?

Lesní víla ..... [tajenka] se zamilovala do krásného prince. Jejich lásce však nebylo přáno. I její tatíček vodník ji odrazuje od této marné lásky. Ona však uzavře smlouvu s čarodějnící, která tajemným kouzlem a lektvarem s dračí krví, žlučí a tlukoucím srdcem ji promění v člověka, ale sebere jí hlas. Princ ji najde samotnou v lese, a odnese ji na zámek. Na zámku probíhá ples, na kterém si princovu pozornost získává cizí kněžna. Princ jejímu svodu podlehne a nešťastná ..... [tajenka] uteče ze zámku zpět do lesa. Za tuto zradu Vodník prince prokleje. Princ si uvědomí svou chybu, běží za ní a vyzná jí svou lásku, avšak pozdě. V tajemném lese na palouku v láskyplném objetí princ omámen umírá v jejím objetí.

Provedení ve Státní opeře v Praze

Malá mořská víla nebo lesní přízrak z Uysoké u Příbrami?

Libreto napsal Jaroslav Kvapil. Inspiroval se příběhy z Kytice od K. J. Erbena, pohádkou H. Ch. Andersena Malá mořská víla i dramatem Potopený zvon G. Hauptmanna. Kvapil s Dvořákem dali důraz na střet dvou rozdílných světů: lidského a nadpřirozeného. Dvořák měl velkou inspiraci v přírodě a okolí domu ve Vysoké u Příbrami, kde žil a operu dopsal.

★ Opery: Čert a káča, Jakobín, Armida

NÁPOVĚDA:

1. Pohádku Malá mořská víla napsal dánský spisovatel Hans Christian .....
2. Ukrajinský dvoudobý tanec, který Dvořák nejednou zhudebnil
3. Dvořák hrál na violu v orchestru Prozatímního divadla, který dirigoval český skladatel Bedřich ....
4. Město, kde Dvořák studoval na varhanické škole
5. Textová předloha k opeře
6. Smetana i Dvořák byli mj. dirigenti. Ti vedou orchestru a v ruce drží hůlku, která se jmenuje
7. Rodné město A. Dvořáka s nádherným zámekem rodu Lobkoviců

Premiéra této opery v
Národním divadle